

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

De lasciuorum hominum consuetudine fugienda, & si contingat, quid
interim sit agendum cap. xxxiii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

non tam, q̄ deliquerimus, pati, quàm potius ne delin-
quamus in posterum, & grauius postea puniamur.

De lasciuorum hominum consuetudine fu-
glenda: & si contingat quid interim sit
agendum. Cap. XXXIII.

Diligenter continentiae studiosis, & in primis ca-
uendum est, ne quando turpibus, & lasciuis so-
dalitibus misceantur. Qui enim cum ingenis con-
stantur eiusmodi, haud facile poterunt habere suae ui-
tae modum, & non simul turpiter labefactari libidinibus
sociorum. Nam quum corporis, tum animi contagia ex
alio in alium cito, facileq; transiliunt. Scribit Graecus au-
tor Plutarchus tantam uim habere assiduam cum aliis
quo consuetudinem, ut plerunq; quis inscianter, hō ani-
mi solum, sed ex corporis uicia eorum, quibus cum diu-
tius uersatus fuerit, imitetur: & propterea, & Platonis gibe-
rum, & Aristotelis balbutiem plerosq; ex eorum fami-
liaribus, & discipulis retulisse. Compertum est etiam qui
cum lippis assidue degunt, eos affici solere eadem lip-
itudine cum illis, Serpunt enim animi, pariterq; & cor-
poris contagia, ac inficere saepius sua uicinitate, & consue-
tudine proximos solent. Affricat (inquit Seneca) mor-
rum suorum scabiem conuictor corruptus. Quo circa
non ab re factum est prouerbium. Qui iuxta claudum
ambulat, discit subclaudicare. Et pertritum illud, & uulo-
gare huic simile. Qui cum lupo uersatur, ululate condit-
scit. Praecipunt propterea medici, eos, qui uelint consu-
lere bonae ualitudini, inter hoies succulētos, iuuenes, nilla-
resq; et uegeto corpore p̄ditos oportere uersari: et fabri-
citates, graciles, male affectos, pallētesq; uitare: aut si salu-
tē ipsorum cōuictu assiduo temperare. At qui uero q̄to
diligentius attendendum est, ut uitemus probrosos, atq;
impudicos homines, ne eorum nobis tali conuersatione

DE RATIONE COERCEN, LIBID.

Psal. 17.

2. Cor. 5.

2. Thesal. 3.

animi contagia æque atq; corporis accersamus, quæ illa, quæ sunt animorum multo sanè occultius obrepunt, & longe facilius contrahuntur. Celebratur merito pulchrum illud, atq; præclarum dictum. Amicitiam aut pares inuenire, aut facere. Et illud frequens in ore omnium dauidicum carmen. Cum sancto sanctus eris: & cum uiro innocente innocens eris: & cum peruerso peruerteris. Ea quoq; conuuluit haud falso uulgi opinio: esse non posse non malum, qui assiduus cum malis habitat. Vnde solent adolescentes probabilem de se opinionem uulgo præbere, eorum se similes fore, cum quibus assidue conuersantur. Ideo Apostolus: Ne commisceamini inquit fornicariis: Quæ nam (ut idem ipse ait) participatio iustitiæ cum iniquitate: aut quæ societas lucis ad tenebras: & quæ conuenticio Christi ad Belial: Nulla quidem uis maior ad coniungendas amicitias, quàm naturæ, ac studiorum similitudo. Nam sic se profecto res habet, ut conciliari turpium hominum amicitia, nisi turpi ratione non possit. Confortem enim, ac participem alienorum delictorum fieri necesse est, quicumq; fuerit arcto coniunctionis uinculo cum libidinoso cædo, & delinquente copulatus. Vnde sæpe memoratus Apostolus, subtrahite inquit, uos ab omni fraatre ambulante inordinate. Et propterea fornicarij in medio iubet amoueri, ne forte accidat, ut uel modicum fermenti totam massam corrumpat. Quicumq; ergo castitatis suæ rationem constare desiderat, non sit sibi in postremis curare, ut reiectis procul amicitijs, conuictiq; lasciuorum, honestissimis uiris adhæreat: quibus & bonorum morum similitudine, & optimorum studiorum societate iungatur: & quibus cum frequenter de Deo, de literis de uirtute loquatur: & quos iure, & merito non modo imitetur, & amet: sed etiam uereatur, & colat. Nam per mixtin uiuere cum his, qui impudicitias amant, & Dei præcepta contemnunt, commori cum illis est potius, quàm uiuere. Certum est enim quod sicut multa bona bonis affert

pudica, & honesta consuetudo bonorum: ita cōtra, multa mala, turpis & lasciuia conuersatio malorū. Scio quantum mihi semper profuerit tam in studiis, quàm in moribus prope ab incunabilis ad hunc usque diem, Marci Hungari candida & incorrupta consuetudo, nec non Bartholomæi Caligarii, & Aurelii Scapini, cum quibus me communis patria, communia studia par ætas, similitudo morum eadem professio, mutua officia, assiduitas conuersationis, & si quid denique in amicitia est potius, ita stricte copulauit: ut non uideatur reperiri posse uinculum malus, quo iam arctius, aut copulatus præstringamur. Sed & alii multi in simili re maximo mihi adiumento fuerunt, quibus me non beneuolentia tantum, sed & arctissimus diuini amoris nexus alligauit. Nihil ergo (ut ad rem redeam) conducere magis potest ad formandos mores, quàm consuetudo, & amicitia bonorum. Cōpendio namque celeriterque perducimur imitatione, & æmulatione sociorum, quo nos uel nunquam, uel serius nostrum perduxisset ingenium. Nam sicut gratum est ambulantis per iter ignotum præuia aliorum sequi uestigia: sic & in uita ad adipiscendam bonorum morum disciplinam conducibile est alienis exemplis insistere: nam quemadmodum uultus ad speculū, ita mores ad exemplar alienæ uitæ in melius concinnantur. Verum quia æquæ uisiosum est, & omnibus sese credere, & nulli: delectus in ea re studiosissime est faciendus: atque in cōparandis amicitis maxima cura, & diligentia semper habenda: ut optime sciamus quem sectari, quem fugere debeamus: nā multis simulationis inuolucris (ut ait Cicero) & quasi uinculis quibusdam obtegatur unius cuiusque natura. Et in lacris literis legitur, Præuū, & inscrutabile est cor hominis, & quis cognoscat illud? Nam frons, oculi, uultus sæpe metuitur, oratio uero sæpissime: ideo temporis interuallo opus est ad ineundā arctius amicitia, et societate cū ignotis: ut tādē apte qualis quisque sit ex ipsa experientia cōsuetus: ut tādē apte qualis quisque sit ex ipsa experientia cōsuetus.

Iere. 17.

DE RATIONE COERCEN. LIBID.

dinis appareat quæ diutius dissimulari, aut latere nõ põt. Quam ob rem in contrahenda eiusmodi familiaritate ignotorum, differendum nobis erit iudicium, & superes- dendum aliquantisper, iuxta Pythagoræ documentum: qui uetabat inisci temere cuiquam dexteram: per quod innuere uolebat, non esse inconsulto quemlibet conciliandum nobis amicum. Expedi siquidem egregium, sanctumq; uirũ aliquem habere nobis è multis, qui nos possit facere meliores: cuiq; expedite, ac nudè patefaciamus omnia nostri cordis arcana: quiq; in uia uirtutum, ducatum præstet: & quem nobis totius uitæ nostræ, & custodẽ, & censore ponamus: ut tanq; eo intuete uiuamus, & tanquam eo præsentem cuncta faciamus.

De amicabili correctione habenda aduersus errantes. Cap. XXXIII.

Sed quoniam fieri põt, ut plerunq; in turpiores quosdam etiam necessario incidamus, & uitare eorũ con- sortia facile nequeamus: propterea ne quid ab eis in eo congressu detrimenti patiamur, tunc inicienda sunt illis à nobis monita salutaria, atq; pie, prudẽterq; suaden- dum eis, ut resipiscant: atq; cum ipsis tam diu commo- randum, quatenus conducere communi utriusq; saluti uidebitur. De hoc Apostolus. Nolite inquit communi- care operibus infructuosis tenebrarum: magis autem redarguite. Attamen cauendum ne forte cum his in eam familiaritatem amicitia descendamus, quæ consuevit similes iungere: nisi forte contigerit, ut emendentur, atque sic emendati, & sui dissimilis effectis, possint & ipsi merito inter bonos, & honestos uiros haberi. Sunt multi qui turpia quidem in seipsis multũ adhorreant, sed aliorum turpitudinem nimis æquanimiter ferant, ad omnia coniuuent, atq; dissimulantes. Timent enim si quospiã reprehendant, molestiam illis asferre: atq; abalienare à se eos, & uideri ex eo deinceps minus amici: uel èt hypod

Eph. 4.